

Po prvi put Svetu Pričest primilo dvadesetoro djece

FOTO: BRANKA PAVIĆ BLAŽETIN

8. – 9. stranica

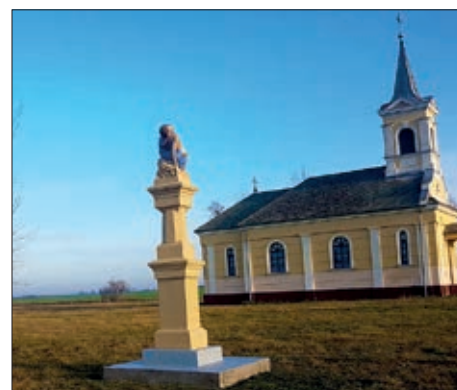
Rad Odbora za narodnosti

5. stranica

Mikulinja u naši seli

11. stranica

Obnova sakralnih spomenika u Kačmaru

15. stranica

U očekivanju dolazećeg svjetla

Nekada su se stoljetni pa i višestoljetni crkveni i pučki običaji brižno čuvali i njegovali. Tako je bilo i s običajima u vrijeme Došašća, odnosno za Božić i razdoblje oko Božića, koje je obilježeno iščekivanjem najvećeg kršćanskog i katoličkog događaja u povijesti čovječanstva. Sjećam se svoga djetinjstva sedamdesetih godina prošloga stoljeća, kada se u vrijeme Došašća svako jutro išlo na mise zornice, puk je odlazio u velikom broju, bilo je mnogo mladih i djece. Održavala se i trodnevna duhovna priprema za Božić, a te su mise bile i ostale posjećenije od nedjeljnih. Običaj Betlemara njegovali su ministranti odjeveni u pastirsko ruho, koji su tjedan ili tjedne uoči Badnjaka, odnosno Božića, pod vodstvom župnoga kapelana adventskih, zimskih večeri obilazili šokačke domove, nosili betlehemsku štalicu, a uz pastirsku igru i božićne crkvene pjesme ukućanima čestitali Isusovo rođenje i nadolazeće božićne blagdane. Na blagdan Adama i Eve kitio se bor, pripremao blagdanski stol, ukućani su se međusobno darivali. Revno se odlazilo i na polnoćku koja je svake druge godine bila na hrvatskom jeziku, a prije mise prikazivala se pastirska igra, običaj Betlemara. Nedjeljom su mise bile posjećenije i svečanije, a na Božić se okupljalo dvostruko više vjernika, jer su se za božićne blagdane svojima, roditeljima, bakama, djedovima i rodbini vraćali oni koji su trbuhom za kruhom otišli iz Santova. Šokice su bile odjevene u prigodnu, svečanu šokačku narodnu nošnju, a župnom crkvom odjekivala je tradicijska crkvena pjesma.

Mnogo toga očuvalo se do danas, ali nažalost sve je manji broj onih koji žive svoju vjeru, vjeru svojih pradjedova, njeguju stare vjerske i pučke običaje. Nažalost, zbog pandemije koronavirusa ove godine sve će biti drukčije. Zbog zabrane svih javnih okupljanja izostat će čak i ono što se teškom mukom očuvalo, prije svega zahvaljujući nesebičnom zalaganju pojedinaca i udruga. Neće biti međusobnog posjećivanja, a ni obiteljska slavlja neće biti uobičajena. Mnogi će(mo) biti bez svojih najbližih, mnogi će(mo) biti usamljeni, napušteni, ali ostaje nam očekivanje dolazećeg svjetla, radost Isusova rođenja, vjera i nada u ponovni dolazak Isusa Krista.

S.B.

Glasnikov tjedan

Pred nama se iz nedjelje u nedjelju pali još jedna od četiri svijeće. Čovjek ne voli tamu, on žudi za svjetlom. Četiri svijeće, četiri tjedna. Nada, vjera, iščekivanje i stvaranje, onda pokora i mir, pa ljubav, te radost. U krugu

okićenom trnjem, krugu koji nema kraja, kao ni život ni smrt. Beskonačnost, besmrtnost, pobjeda, snaga i izlječenje. Simboliziraju isto grane bora i božikovine, lovora, cedra, a dobro je i ako je ružmarin tamo. Krug i svjetlo znakovi savršenstva i života. Toliko priča o simbolima kruga, boja i svjetla čitamo danas. A sve je tako jednostavno. Samo se zaboravlja.

Riječ Došašće, na latinskom Adventus, znači dolazak. Čekanje koje počinje na prvu od četiri nedjelje prije Božića: prva iza svetog Andrije, zaključno s Badnjakom. Sjećam se djetinjstva i svijeća na stolu uornjenih u žito, i večeri u kojoj se tajnovito gasilo svjetlo dok se miris tamjana dizao iz užarene žeravice obilazeći i duboko se zavlazeći u naše sobe i naše pamćenje. Tamjan je važan element za naša osjetila, dok čekamo. Kao i mirisi, okusi Badnjaka.

Već na svetu Barbaru dolaze nam gosti, koje smo čekali, čestitari. I tako redom sve do Božića. Idemo u goste i darujemo, čekamo goste koji nas daruju. A sve to u iščekivanju onog najvećeg dara, rođenja, koje je ujedno i naše moguće iskupljenje.

Nije bilo adventskih sajмова prije pedeset godina, ali je bilo mise zornice s pjesmom „Padaj s neba roso sveta, padaj s rajске visine“. One su svaki dan otvarale jedan prozorčić iščekivanja, a dolazak je iz dana u dan postajalo sve bliži i bliži. Sveti Nikola nije krenuo iz dalekih krajeva, poslali su nam ga pomorci koje je štitio na dalekim morima i neudate djevojke koje su mu se zagovarale. A obično bi očevi iz svojih firmi kući dolazili s vrećicama punim čokolada, bombona i igračkom. Više od ičega za nas je tajanstven bio poklon koji bi nam sveta Luce ostavila pod jastukom. Šibe nikada nije bilo, iako se danima prije spominjala. Sijala se pšenica i na svetu

Barbaru i na svetu Luciju. Bogati su naši hrvatski običaji u Došašću. Ostali su i prenose se s koljena na koljeno s novim elementima. Mnogi su nestali u vihoru minulih desetljeća. Djetinjci, Materice, Očiči. Zahvale i darivanja. Iskupljenja.

Od svete Lucije do Božića tih dvanaest

dana bili su mjeseci u nadolazećoj godini. Dani su pokazivali kakvo će vrijeme biti od siječnja do prosinca. Već na svetog Andriju bi počele svinjokolje koje bi trebale završiti do svetoga Tome. Tada se kuća počela pripremati kako bi dostojno primila putnika koji se čeka. Nije se pravio adventski vijenac, ubrao se bor u šumi, grana, i kitila se. Mahovina za jasllice bila je mirišljava i svježja, prekrasan zeleni tepih koji miluje. Tjednima smo se pripremali. Našli smo vremena za isto. Nada i vjera, mir, ljubav, i radost su četiri boje došašća. Upalimo zajedno četvrtu svijeću Došašća, svijeću ljubavi.

Branka Pavić Blažetin

„Nada, vjera, iščekivanje i stvaranje, onda pokora i mir, pa ljubav, te radost. U krugu okićenom trnjem, krugu koji nema kraja kao ni život ni smrt.“

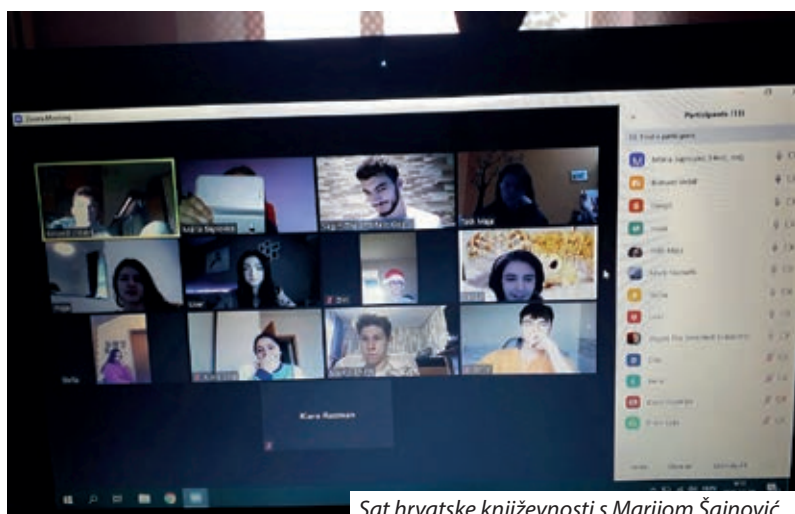
Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Vrli novi svijet: nastava na daljinu u pečuškoj „Krleži” i u budimpeštanskom HOŠIG-u

Školarci i prosvjetni radnici krajem su ljeta već bili željni ponovnog susreta s vršnjacima i kolegama, nedostajala su im druženja, razgovori i fizički kontakti. U listopadu je poput Damoklova mača u zraku visio prelazak s kontaktne na digitalnu nastavu. Nije se dugo čekalo. Naime, uredbom Ministarstva ljudskih resursa (14./2020./XI.10.) od 11. studenog 2020. u svim srednjim školama u Mađarskoj nastava se preselila na online platforme. Tako je digitalna nastava uvedena i u pečuškom Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleže te budimpeštanskom Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i đlačkom domu.

Poznato nam je kako je u proljeće prelazak s kontaktne na digitalnu nastavu predstavljao velik izazov i bio nepoznanica za sve sudionike. Mnogi nastavnici nikad ranije nisu koristili digitalnu tehnologiju u nastavi i bili su primorani naučiti njeno korištenje. Iskreno rečeno, u to vrijeme bila im je potrebna velika podrška. Kakva je situacija sada? Koliko pomažu stečena iskustva? Je li ih uredba ministarstva iznenadila? Za razliku od proljeća, ovaj put uredba se odnosi samo na srednjoškolce pa se postavlja dodatno pitanje: kako su uspjeli riješiti problem nastavnika koji podjednako predaju u osnovnoj i srednjoj školi? Mnogo je pitanja na koja smo tražili odgovore od v.d. ravnateljice pečuškog Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže Rite Magyar i HOŠIG-ove ravnateljice Ane Gojtan. Kako nam je rekla v.d. ravnateljica Rita Magyar, vijest o prelasku na online nastavu pomalo ih je zatekla, jer su računali da će se ona ipak uvesti malo kasnije. Podsjetimo, to su u životu škole bili teški dani, naime, svi su se brinuli zbog zdravstvenog stanja ravnatelja škole Gábora Győrvárija, učenici i nastavnici bili su pod velikim pritiskom. Takoreći preko noći trebali su prijeći na digitalnu nastavu u kojoj sudjeluje 19 srednjoškolskih nastavnika i 106 gimnazijalaca. S malim preinakama sastavili su raspored nastave na daljinu, s posebnim naglaskom na zaštiti zdravlja učenika i nastavnika. Za srednjoškolske nastavnike koji rade i u osnovnoj školi omogućena je nastava na daljinu iz učionice, što umjesto rada od kuće primjenjuju i drugi. Za razliku od proljeća u nastavi se koristi platforma Teams, ali naravno nije isključeno ni korištenje Facebooka ili drugih praktičnijih rješenja. Sudjelovanje na online nastavi je obvezno za sve učenike. Nastavu uređuje posebni pravilnik s kojim su upoznati i učenici

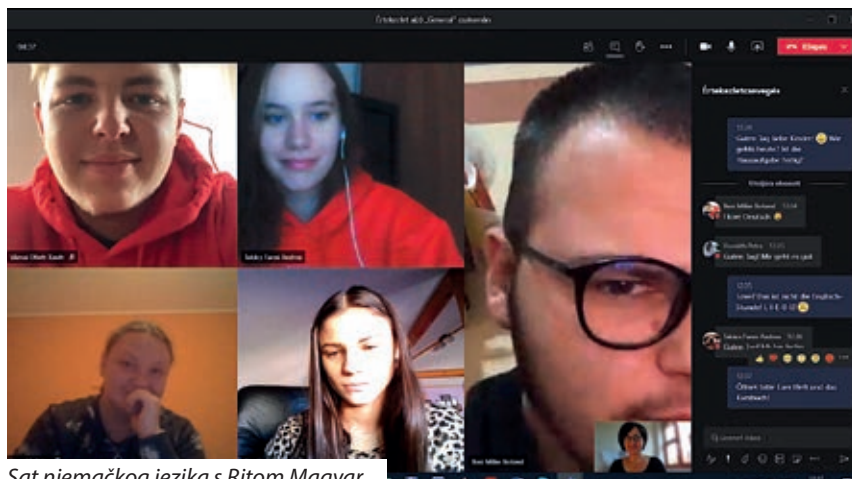
Sat hrvatske književnosti s Marijom Šajnović

i roditelji. Sudionici za vrijeme nastave trebaju uključiti kameru i mikrofoni. Suprotno se smatra izostankom i evidentira u e-dnevniku. Brojniji osnovnoškolski razredi podijeljeni su u dvije skupine, a koriste se i prazne srednjoškolske učionice.

U budimpeštanskom HOŠIG-u prelazak na digitalnu nastavu ovaj put išao je lakše, rekla nam je ravnateljica Ana Gojtan, jer je puno pomoglo iskustvo stečeno u proljeće. Ponovno koriste već poznatu aplikaciju Zoom. U digitalnoj nastavi sudjeluje 26 srednjoškolskih nastavnika i 80 gimnazijalaca. Prateći vijesti uspjeli su se dobro pripremiti i organizirati za taj način nastave. Školski informatičar Zsolt Szakács nastavnicima je detaljno pojasnio korištenje platforme. Gimnazijalci su dobili poseban raspored koji je dostupan na školskom web portalu. Sudjelovanje na online nastavi obvezno je za sve. Gimnazijalci na satu moraju uključiti kameru i trebaju se pridržavati uputa nastavnika. Izostanci učenika vode se slično kao i na redovnoj nastavi. Informativna površina i osnova rada ponovno je školska mrežna stranica, izbornik „Nastavno gradivo” obuhvaća razrede, skupine i predmete. Po novom rasporedu srednjoškolskim nastavnicima koji predaju i u osnovnoj školi omogućena je online nastava iz posebne, dobro opremljene učionice.

Vršiteljica dužnosti ravnatelja Rita Magyar i ravnateljica Ana Gojtan posebno su naglasile da se u školama provodi strogi nadzor nastave na daljinu, a jednako tako i provedbe propisa Stožera civilne zaštite: pri ulasku u zgradu mjeri se temperatura učenika i djelatnika škole, a obvezno je i nošenje maski.

Kristina Goher

Sat njemačkog jezika s Ritom Magyar

Prez javnosti

Javna tribina Hrvatske samouprave Željezne županije

Još pred strogim mjerama, 27. oktobra, utorak, u Domu Željezne županije je održana javna tribina Hrvatske samouprave dotične županije. Predsjednik, Štefan Krizmanić je pozdravio nazočne zastupnike, Karla Meršića, Zoltana Keresteša, Juliku Bošić-Nemet i Rajmunda Filipovića, dok Ivo Fucin i Franci Jurašić s dozvolom su ostali daleko od sjednice. Isto tako su daleko ostali i zainteresirani glasači, tako je javna tribina zapravo održana prez javnosti i s krivicom vremena COVID-19. Predsjednik Hrvatske samouprave govorio je o ovoljetni zgoditki,

Kotrigi Hrvatske samouprave na tribini

od česa čuda i nije ostvareno zbog poznatih razlogov. Na februarskoj sjednici su kotrigi jednoglasno primili ovoljetni budžet samouprave u kom su ukupni prihodi od 4 980 000 Ft, a po izvješćaju predsjednika još polovicom svote raspolaže Hrvatska samouprava, tj. ostane u rezervi za drugo ljeto. Zbog pandemije su kotrigi mogli skupastati samo u misecu juliju. U dobi zvanarednoga stanja u ime narodnosnoga tijela, u skladu s odredbami zakona o manjinski pravi, je odlučivao predsjednik. U tom periodu donešena je samo jedna odluka zbog ognja u nardarskom Kulturnom domu. U dogovoru sa zastupniki, hitno je odobrena svota od 500 000 Ft Seoskoj samoupravi Narde za obnovu Kulturnoga doma. Županijska Hrvatska samouprava navedena je kot suorganizator pri židanskom putovanju na Pohod bušov u Mohač, nadalje je sudjelovala pri organizaciji županijskoga Hrvatskoga bala u Sambotelu i dala je načinjati paravanu s natpisom „Gizdav sam da sam Hrvat“, ku moru hasnovati i druge Hrvatske samouprave dotične županije, prilikom svojih priredab. Zvana toga kot suorganizatori bili bi djelomično i materijalno osigurali nastup pečušškoga Hrvatskoga kazališća u Hrvatskom Židanu i Petrovom Selu s izvedbom Bunjevački blues, što je silom prilik na kasniji termin odrinuto. U misecu juliju jednoglasno je primljen obračun za minulo 2019. ljeto, i narodile su se odluke o potpori za slijedeće, djelomično jur održane, ali pak otpovidane, odrinute priredbe: za Hrvatski dan u Prisiki 230 000 Ft, za Tabor Peruške Marije katoličanske mladine u Hrvatskom Židanu 200 000 Ft, za petrovski PETNO festival i gradišćanski folklorni festival 250 000 Ft (koji je s odgovornošću organizatorov otpovidan zbog pogibelne virušne situacije), za sambotelski Hrvatski dan 200 000 Ft (isto tako ljetos nije održan), za zlatu mašu Štefana Dumovića u Hrvatskom Židanu 200 000 Ft, za predaju nardarske Hrvatske čuvarnice 250 000 Ft, za Kiseg na celjansko shodišće 150 000 Ft (kamo zopet nisu se ganule grupe), na četarski Hrvatski dan s potporom od 200 000 Ft, koji je takaj odrinut. Materijalna sredstva ka nisu potrošena za pojedine dogodjaje, će se moći koristiti za isti cilj, kljetu. U septembru prihvaćen je novi Pravilnik o organizaciji i radu, čemu je razlog dalo i modificiranje zakona o narodnosni pravi. Trenutačno je pod pripravom Sporazum o suradnji s Hrvatskimi samoupravami da u budućnosti skupa se naticaju, koordiniraju programe i s uzajamnimi informacijami potpomažu djelovanje županijske narodnosne samouprave. Kotrigi Hrvatske samouprave Željezne županije predsjednikov izvješćaj su jednoglasno na znaenje primili i prihvatili.

Tiho

POZIV s ciljem učenja hrvatskog jezika, upoznavanja hrvatske kulture i očuvanja nacionalnog identiteta, promicanja zajedništva i suradnje kao i povratka iseljenih Hrvata i njihovih potomaka.

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske objavio je Javni poziv za dodjelu stipendija za učenje hrvatskoga jezika u Republici Hrvatskoj za ljetni semestar akademske godine 2020./2021.

Na Javni poziv mogu se prijaviti pripadnici hrvatskoga naroda, njihovi supružnici kao i prijatelji hrvatskoga naroda i Republike Hrvatske koji njeguju hrvatski identitet i promiču hrvatsko kulturno zajedništvo, s navršениh 18 godina života, završenom najmanje srednjom školom te s prebivalištem izvan Republike Hrvatske ili pak s prebivalištem/boravištem u Republici Hrvatskoj ne duljim od tri godine.

Prijava na Javni poziv se podnosi isključivo u elektroničkom obliku putem e-prijavnog obrasca dostupnog na sljedećoj poveznici <https://stipendijehrvatiizvanrh.in2.hr>. Sve ostale pojedinosti koje se odnose na ovaj Javni poziv dostupne su na mrežnim stranicama Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske na poveznici <https://hrvatiizvanrh.gov.hr/vijesti/javni-poziv-za-dodjelu-stipendija-za-ucenje-hrvatskoga-jezika-u-republici-hrvatskoj-za-ljetni-semestar-akademske-godine-2020-2021/4758>.

Zakonodavne aktivnosi parlamentarnog Odbora za narodnosti

Glasnogovornica slovenske manjine u Mađarskom parlamentu Erika Köles Kiss u ime Odbora za narodnosti na plenarnoj sjednici Mađarskog parlamenta 30. studenoga iznijela je prijedlog zakonskih promjena koje je Odbor predložio na razmatranje u okviru rasprave o zakonskom prijedlogu T/13631 kojim se želi unaprijediti ostvarenje načela jednakog postupanja.

Sjednica Odbora za narodnosti (Arhiv: Ferenc Sütő)

FOTO: URED ZA MEDIJE MAĐARSKOG PARLAMENTA

Erika Köles Kiss

Glasnogovornica je naglasila kako u slučaju prijave diskriminacije narodnosti ili diskriminacije zbog pripadnosti narodnosti propisivanje prioritete primjene postupka prema Zakonu o jednakom postupanju nije svrhovito. Zbog strukovnih i organizacijskih razloga zamjenice pučkog pravobranitelja za narodnosti pučkom bi pravobranitelju predlagala razmatranje prijave kroz proceduru utvr-

đenu Zakonom o jednakom postupanju ili Zakonom o pučkom pravobranitelju, te bi se takvi predmeti sukladno tomu prosljeđivali Tajništvu zamjenice pučkog pravobranitelja za narodnosti ili posebnom tijelu. Prema stavu koji je iznijela u općoj raspravi o zakonskom prijedlogu za narodnosne zajednice koje žive u Mađarskoj bilo bi povoljnije ako bi se postupak prema Zakonu o jednakom postupanju ili složeniji postupak prema Zakonu o pučkom pravobranitelju pokretao prema pojedinačnom pravnom mišljenju zamjenice pučkog pravobranitelja za narodnosti koja je odgovorna Mađarskom parlamentu, umjesto općeg propisivanja automatske provedbe procedure nadležnog službenog tijela.

Glasnogovornica slovenske manjine u Mađarskom parlamentu i potpred-

sjednica Odbora za narodnosti Erika Köles Kiss na plenarnoj sjednici Mađarskog parlamenta 1. prosinca tijekom rasprave o zakonskom prijedlogu T/13956 o izmjenama i dopunama zakona o visokom obrazovanju i povezanih zakona iznijela je stav Odbora.

Narodnosti smatraju važnim jasno određivanje stručne spreme i specijalizacije, odnosno ostale školske spreme koja se može priznati pri unapređenju plaća narodnosnih stručnjaka zaposlenih u narodnosnim odgojno-obrazovnim ustanovama. Važan je i novi propis, prema kojem se privitak diplome o stručnoj spremi na zahtjev studenata narodnosnog smjera pored mađarskog treba izdati i na jeziku dotične narodnosti. U ozračju internacionalizacije obrazovanja u zakonskom se prijedlogu navodi kako se na sveučilištima i fakultetima mogu legalno zapošljavati stručnjaci iz matice, predavači i lektori, što može riješiti problem nedostatka nastavnika, posebice kod malih narodnosti.

Prema Zakonu o muzejima, knjižnicama i javnom obrazovanju trebaju se arhivirati svi mrežni sadržaji koji su kvalificirani kao „hungaricum“. Glasnogovornica je naglasila kako bi se u tu kategoriju trebale uvrstiti i vrijednosti mađarskih narodnosti, koje nisu kvalificirane kao „hungaricum“, ali prirodno obogaćuju mađarski kulturni život.

U pojedinim kategorijama riznice nacionalnih vrijednosti nalaze se i prinosi narodnosti, pa bi bilo poželjno i njihovo uključivanje u arhivirane sadržaje.

Izvor: MTI / MCC

FOTO: MTI

Sveti Nikola u santovačkom Hrvatskom vrtiću

Budući da je 6. prosinca bio u nedjelju, sveti Nikola mališane santovačkog hrvatskog vrtića i učenike osnovne škole posjetio je u ponedjeljak, 7. prosinca. Vrtičari triju grupa dočekali su ga prigodnim stihovima i pjesmama na hrvatskom i mađarskom jeziku, a on ih je darivao paketićima s ukusnim bom-

I tetice su dobile poklon

bonima. Našlo se malih darova i za odgojiteljice. Zbog epidemiološke situacije izazvane koronavirusom ovaj put i sveti Nikola je došao u maski, ali za razliku od uobičajenog doček je ovaj put protekao bez roditelja. Mališani su vrlo rado pozirali novinaru našeg tjednika i svojim odgojiteljicama. Donacijama Samouprave naselja, mjesne Santovačke poljoprivredne zadruge i Viteškog reda bajskog fiša vrtičare i učenike osnovne škole darivala je i Santovačka samouprava naselja, darove je podijelila zastupnica i učiteljica hrvatske škole Éva András.

Stipan Balatinac

ALJMAŠ

Gradsko vijeće Aljmaša objavilo je javni natječaj za popunjavanje radnog mjesta ravnatelja Gradske knjižnice „Mihály Vörösmarty” i Kulturnog centra. Prema odluci gradonačelnika natječaj je zbog pandemije koronavirusa otvoren od 26. studenog. Kako je odredilo Ministarstvo ljudskih resursa, uvjeti za prijavu su visoka školska sprema, stručna sprema rukovoditelja ili izjava o namjeri stjecanja stručne spreme te radno iskustvo od najmanje 5 godina. Mandat ravnatelja je pet godina, od 1. ožujka 2021. do 28. veljače 2026. Mjesečna plaća iznosi 300 000 forinti. Uz prijavu se prilažu životopis, detaljan radni program, potvrda o ispunjavanju formalnih uvjeta i potvrda o nekažnjavanju koja nije starija od tri mjeseca. Za dodatne informacije posjetite: a http://www.bacsalmas.hu/images/Dokumentumok/palyazatok/20201126_allas.pdf. Prijave se dostavljaju na poštansku adresu Grada Aljmaša (6430 Bácsalmás, Gróf Teleki u. 4-8), ili se predaju osobno gradonačelniku. Na omotnicu treba napisati „Vezetői pályázat”. Natječaj je otvoren 30 dana računajući od objave, prijave se vrednuju u roku od 60 dana.

Suradnja Pitomača – Pečuh

INTERREG projekt Općine Pitomača EAGLE

Dana 26. studenoga održana je virtualna početna konferencija projekta EAGLE (Enhancing the Adventure Generating Local Environment Pitomača-Pécs). Riječ je o projektu Općine Pitomača, Šumarije Meček iz Pečuha i Turističke zajednice Pitomača, financiranom u sklopu Programa prekogranične suradnje Interreg Mađarska-Hrvatska 2014.-2020. Cilj je projekta doprinijeti razvoju turističkog potencijala regije kroz specifično vrednovanje prirodne i kulturne baštine, privući posjetitelje stavljajući vinogradarsko područje naše općine na kartu turističkih destinacija šire regije, pri čemu je ključna prekogranična suradnja s Pečuhom. Vrijednost projekta je 1,65 milijuna eura, od čega su 85% bespovratna sredstva. Od ukupne vrijednosti projekta 144 374,30 eura se odnosi na proračun Turističke zajednice u projektu, dok se 678 610,03 eura odnosi na proračun Općine Pitomača, koji ima za provedbu svih predviđenih aktivnosti u projektu. Projekt na jedinstven način spaja dva područja kao i našu zajedničku prirodnu i kulturnu baštinu.

Glavne infrastrukturne investicije u sklopu projekta su dva međusobno povezana turistička centra, od kojih će se onaj s hrvatske strane nalaziti na Kladarskom bregu. Turističko-informativni centar Klopotec, koji se nadovezuje na bogatu vinogradarsku tradiciju Srednje Europe, uključivat će vidikovac s klopotcem visine 8 metara, vinski podrum i posjetiteljsku hižu.

Uz turističke centre na Kladarskom bregu i u Pečuhu kroz projekt će se razviti i opremiti pripadajuće biciklističke i pješačke staze, edukativne rute i posjetiteljske atrakcije, poticati će se harmonizacija zajedničke mreže dionika, organizacija turističkih manifestacija i razmjena posjetitelja, tj. poticati će se turiste na prekograničnu posjetu kroz međusobnu promociju, posjetiteljske pogodnosti i zajednički nastup na međunarodnim turističkim sajmovima, poglavito onima kojima je fokus na ljubiteljima prirode i promatračima ptica, biciklističkim turistima, avanturistima i eno- i gastro- hedonistima. Ništa manje važan dio projektnih aktivnosti tiče se ekološkog osvještavanja javnosti, poglavito mlađih naraštaja za očuvanje prirode, na kojoj se i temelji turistički potencijal naše regije.

Projekt će biti ostvaren uz potporu turističkih organizacija iz Pečuha i Baranjske županije s mađarske strane te Turističke zajednice općine Pitomača s naše strane, uz pridružene partnere Srednju školu Stjepana Sulimanca i Udrugu vinogradara, podrumara i voćara Aršanjski. Projektni partner, Šumarija Meček tvrtka je u sastavu Mađarskih šuma koja upravlja državnim šumama na

području Baranjske županije. Uz redovnu djelatnost tvrtka se bavi i turizmom, s više od 13 tisuća ostvarenih noćenja godišnje, upravlja raznim atrakcijama za posjetitelje na planini Meček te motelima, apartmanima, hostelima i kampovima koji predstavljaju značajan prihod za šumariju. Velika pažnja posvećuje se i očuvanju okoliša, od 1996. šumarija održava razne edukacije sa svrhom ekološkog osvještavanja javnosti i poticanja kulture planinarenja. Projektni prijedlog izradila je Općina Pitomača u suradnji s tvrtkom Draft d.o.o. iz Pitomače.

(www.pitomaca.hr, Fotografije: Ivan Bedeković)

U spomen

Marko Emberović (1922. – 2020.)

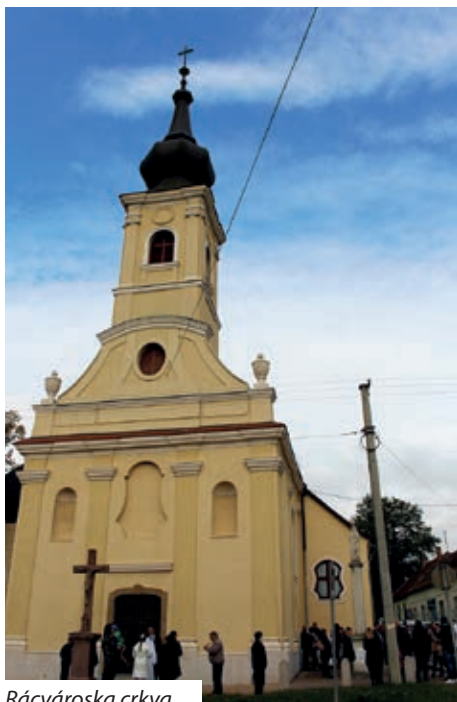
Marko Emberović rodio se u Poganu 2. travnja 1922. godine. U Poganu je proveo djetinjstvo i završio opću školu. Mlad se oženio. Za ženu je uzeo Stanu Bošnjak iz Semelja i tako je došao u Semelj. Sa suprugom je živio u skladnom braku 66 godina do njene smrti prije 12 godina. U braku su dobili jedno dijete, kćer Mariju koju su pošteno odgojili. Unuka Tibora Marko Emberović volio je kao sina. Bio je marljiv i radišan, pošten i čovjek kojeg su zanimala mnoge stvari. Cijeli je život naporno radio, a bio je i zaljubljenik u ribolov. Ponosio se svojim bošnjačkim porijeklom, bio je izvrstan plesač, volio je dobro društvo. Bio je vjernik, nije bilo dana da nije zahvalio na jelu i izmolio večernju molitvu. Umro je 28. studenog 2020. godine u svom domu u Semelju. Marko Emberović bio je najstariji bošnjački Hrvat u Semelju. Sahranjen je na semeljskom groblju.

Branka Pavić Blažetin

Po prvi put Svetu Pričest primilo dvadesetoro djece

Polaznici vjeronauka u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krležę, učenici 5. razreda, 17. listopada u pečuškoj Rácvároskoj crkvi primili su po prvi put sakrament Svete Pricesti. Dvadeset mališana pripremalo se sa svojom vjeroučiteljicom Ágnes Tomola Ott za taj veliki dan. Svetu misu u prepunoj crkvi služio je vlč. Gabrijel Barić, a pjevao Ženski pjevački zbor „August Šenoa“. Kao i svake godine do sada prvopričesnici su od Hrvatske samouprave Pečuha dobili u poklon molitvenik na hrvatskom jeziku „Ja sam s vama“, izdan uz novčanu potporu Hrvatske biskupske konferencije 2003. godine u Pečuhu, kojeg je priredio msgr. Franjo Pavleković.

Okupio se veliki broj vjernika, djece, roditelja i rodbine na hrvatskoj svetoj misi koju je uz dodjelu prve Svete Pricesti vodio velečasni župnik Bicsérda Gabrijel Barić. On je naglasio kako su krštenje, prva Sveta Pricest i Sveta Potvrda jedni od najvažnijih svetih sakramenata koji zajedno čine tzv. sakramente kršćanske inicijacije. Reкао je djeci nakon što ih je uveo u crkvu u pratnji roditelja kako je došao „dan koji smo čekali i za koji smo se pripremali mjesecima, pripremali za susret s Isusom,

Rácvároska crkva

kako bi tim susretom ojačali naša srca i našu dušu. Prošloga ste se tjedna ispovijedili, stavili sve svoje grijehе pred Boga, a sada se pokajmo kako bismo čisti mogli primiti Isusa Krista.”

Vjera se uči u obitelji, rekla nam je vjeroučiteljica Ágnes Tomola Ott, dodavši kako je neizostavna podrška upravo roditelj. U pečuškoj hrvatskoj školi oko 80% polaznika pohađa sate vjeronauka na hrvatskome jeziku, a njih 20% sate etike. Nisu svi vjernici koji dolaze na sat (jedan

Blagoslov

sat tjedno) vjeronauka, tako ni sada iz 5. razreda nisu svi pristupili prvoj Svetoj Pricesti. Po preporuci biskupskih konferencija sakrament Svete Pricesti prvi put se dodjeljuje uzrastu koji pohađa 4. razred, i to obično u proljeće. Ovu generaciju zahvatilo je doba pandemije, a i preporuka da svi oni koji to mogu i žele prvu Svetu Pricest dobiju u sklopu Međunarodnog euharistijskog kongresa, koji je mjeseca rujna trebao biti održan u Budimpešti, ali je zbog koronavirusa odgođen za nadolazeću godinu. Prva Sveta Pricest učenika 5. razreda pečuške Hrvatske škole stoga je održana 17. listopada, a sedam učenika 9. razreda je 24. listopada dobilo Svetu Potvrdu (Krizmu), s drugim pečuškim krizmanicima u Crkvi Srca Isusova.

U svojoj homiliji velečasni Barić rekao je: „Kada sam se pripremao za današnji dan, pala mi je na pamet moja prva pričest. Ne toliko prva pričest, već moja prva ispovijed. Naš svećenik bio je vrlo star, ali je tako lijepo govorio o tome, kako ispovijediti naše grijehе, kada ih se oslobađamo. Tada nas dragi Bog podigne k sebi, pa osjećamo kao da hodamo

barem jedan metar iznad zemlje. Taj je trenutak ostao u meni i pratit će me cijelog života, želim da taj dar dobijete i vi i da ostane u vama.

Nikada nemojte biti toliko malodušni da dignete ruke od svega. Bog uvijek oprašta. Spreman je oprostiti. Ali JA moram željeti postati bolji. Kako kažemo u pokajničkoj molitvi? Kajem se od svega srca, i čvrsto odlučujem da neću više grijешiti.

Skrusjenost i tvrdo obećanje idu zajedno. Ako nekoga volim, ne želim mu zlo. Ako volim Boga, jer je moje iskustvo da i on voli mene, trudit ću se da ga ne uvrijedim. Ako ga ipak uvrijedim, onda znam da mogu ispočetka. Ne smijem se predati, uvijek moram željeti postati dobar dječak/dobra djevojčica.

Sjećam se, ja baš nisam bio dobar dječak. Kada sam bio na vjeronauku, često

Trenutak za pjesmu

Molitva prvopričesnika

O Isuse

ja čvrsto vjerujem

da se nalaziš u maloj bijeloj hostiji

i primam te u svoje srce

jer si ti zapovijedio

da te primamo u svetoj pričesti.

Ljubim te, Isuse moj,

jer si ti mene ljubio

kad si za mene na križu umro,

i jer sada

iz prevelike ljubavi dolaziš k meni.

Dođi, Isuse moj

dođi i nastani se u meni.

Otvoraj dušu moja

vrata srca moga,

da unide Kralj slave

otajstveni Isus. Amen.

Poklon Hrvatske samouprave Pečuha

Molitva

Dio prvopričesnika

me je naš svećenik opominjao. No, ipak je pobijedilo na kraju dobro, svi su prema meni bili strpljivi i svi su me voljeli. Tako sam naučio, tko mene voli, toga ću i ja voljeti, i neću ga povrijediti. Tako i dragi Bog. Moramo se svi tako ponašati, moramo pokazati, svakome da smo dobri i da je Bog sa nama do konca našega života. Naravno, Bog nas ne ostavlja same. On nam daruje samog sebe da bismo dobili život.

On nas želi ojačati pomoću svog presvetog tijela i krvi. Mi moramo dolaziti u crkvu, ne samo zbog deset Božjih zapovijedi. Nego da dragog Boga bolje upoznamo. Tko je On, kakav je On, što kaže meni? I što je najvažnije, da je On tu, da je sa nama!. Mnogo toga čujemo o Bogu, sigurno znate i vi nekoliko priča. U priči o izgubljenom sinu, mlađi sin shvati da je učinio zlo, ali mu otac oprašta i primi ga u svoj dom. Ili možda znate priču o izgubljenom ovci, u kojoj je pastir Isus, ostavi

svojih devedeset i devet ovaca, i pođe tražiti izgubljenog ovca, koju kad pronađe, stavlja na svoje rame. Isto tako i Bog, nje-

mu smo svi mi važni. Ne kažnjava nas, nego nas digno na rame i nosi k ostalima. Raduje se svima koji se obrate, traži i čeka nas. Samo i mi, odnosno ja moram imati istu želju, i što je najvažnije, On je nazočan na svakoj svetoj misi!

Tu je u prilikama kruha i vina, ojačat će sve nas, mene, da i nadalje mogu biti dobar, dobra, i da mogu kazati grijehu NE. Kako nam je tijelu potreban svakodnevni kruh, tako nam je duši potreban Bog. Isus je na posljednjoj večeri dao nama samoga sebe, kako bi uvijek bio sa nama i živio u nama.

Dragi prvopričesnici, ako ne zaboravite dragoga Boga, i želite susret s njim, slušati GA, učiti od NJEGA, imat ćete vrlo lijep život. Molimo danas za vas dragi prvopričesnici, svi mi, vaši roditelji, vaše bake i djedovi, da jačate u ljubavi i u mudrosti pred Bogom i ljudima, da postanete draga Božja djeca. Amen."

Branka Pavić Blažetin

Velečasni Gabrijel Barić kad je potrebno misu služi i na hrvatskom jeziku

Završena obnova uredskih prostorija Hrvatske samouprave Budimpešte

Državno tajništvo za odnose s vjerskim zajednicama i narodnostima pri Uredu predsjednika Vlade objavilo je poziv za prijavu projekata obnove i održavanja nekretnina u vlasništvu narodnosti tijekom 2020. godine. Projekti se financiraju iz Fonda „Gábor Bethlen”. Svrha poziva je procjena potreba bugarske, grčke, hrvatske, poljske, njemačke, armenske, rumunjske, rusinske, srpske i slovačke narodnosti u Mađarskoj, jačanje mađarskih malih i srednjih poduzeća te poticanje mađarskog gospodarstva. Hrvatskoj samoupravi Budimpešte dodijeljen je maksimalan iznos od 2 milijuna forinti (NEMZ-BER-20-0336). Potpora je upotrijebljena za obnovu uredskih prostorija i sanitarnog bloka u sjedištu samouprave u Ulici Lajosa Bíróa, ličenje, zamjenu stolarije, kompletnu obnovu parketa i lamperije te obnovu sanitarnog bloka, koji obuhvaća zamjenu tuš kabine, umivaonika, pipa, zidnih i podnih pločica i vrata. Izvođač radova bila je tvrtka Dr. Haus Expert Kft. Odluka o financiranju donesena je u vrijeme izvanrednog stanja, kada su prema Uredbi Vlade br. 40/2020. (III.11.) na snazi bili posebni propisi, koji među ostalim uređuju rad narodnosti samouprava. Posebni propisi temeljili su se na dva zakona iz 2011. godine, stavku 4. članka 46. Zakona o izmjenama Zakona o zaštiti i spašavanju i drugih povezanih zakona br. CXXVIII i stavku 1. članka 153. Zakona o narodnostima br. CLXXIX. prema kojima ovlasti i pravo odlučivanja u slučaju Hrvatske samouprave Budimpešte za vrijeme izvanrednog stanja prelaze na predsjednika Stipana Đurića. Predsjednik Đurić je o iznosu potpore i najpovoljnijoj ponudi za izvođenje građevinskih radova

Uredske prostorije HS Budimpešte su na katu zdanja

izvijestio članove Hrvatske samouprave Budimpešte. Kako nam je rekao, zadovoljan je radovima obnove i ujedno se zahvaljuje Državnom tajništvu za odnose s vjerskim zajednicama i narodnostima pri Uredu predsjednika Vlade i Fondu „Gábor Bethlen” na dodijeljenoj potpori.

k.g.

Sveti Nikola darivao djecu u budimskoj crkvi Rana svetog Franje

Sveti Nikola ni ove godine nije zaboravio na najmlađe. Naravno, poznate su mu uvedene nužne epidemiološke mjere pa je poslao svog izaslanika. Kao i obično, hrvatski vjernici glavnog grada svake se nedjelje okupljaju na svetoj misi na hrvatskom jeziku, koju u crkvi Rana svetog Franje služi velečasni Vjenceslav Tot. Tako je bilo i 6. prosinca na blagdan svetog Nikole, biskupa, sveca, zaštitnika djece i pomoraca. Zapalila se druga svijeća na adventskom vijencu, a nakon mise ministrantica dr. Tünde Szabó uručila je svoje i darove Hrvatske samouprave VII. okruga djeci i roditeljima koji su na misu ovaj put

došli sami. Na misi redovito sudjeluju obitelji s djecom, ali mnogi su ove nedjelje ostali u svojim domovima u samoizolaciji. Sveti

Niko ima veliko srce, pa je bilo poklona i za ostale vjernike. Hrvatska samouprava VII. okruga na čelu s predsjednicom Katicom Benčik darivala je i učenike 2. razreda HOŠIG-a te hrvatske obitelji koje žive u VII. okrugu.

Kristina Goher

Mikulinja u naši seli

Koronavirus čuda toga je i dovidob zeo od nas, ako samo mislimo na kulturne, vjerske i društvene događaje, ali zahvaljujući snalažljivosti aktivistov u naši seli, ipak neke radosti jednostavno nije moguće zničiti. Na Mikulinju su se u naši seli pripravila ne samo dica, nego i odraščeni i uglavnom oduševljeni i dobrohotni kotrigri seoskih i Hrvatskih samoupravov, tako je Mikula pretprošloga vikenda posjetio i gradišćansku dicitu. Ovput ne u odgojno-obrazovni ustanova, nego pred stani mališanov, a spravišće se je zgodalo na ulici. Na neki mjesti je gost putovao s kombijem, na konju i kola, na nakinčenom teretnjaku, ali uprav tako kot diplomat, na zadnjem sje-dišču džipa. Svagdir je pomilovao i pohvalio dobru dicitu i nigdor nije ostavljen prez dara. Velika je bila radost i u Petrovom Selu pri svakoj hiži, kade je nek stao auto i dobili su dare oni, ki su si i zavridili. I domaćini nisu ostali dužni, pjesmice, crteži, jačke, mali paketi su prikđani i Mikuli, a pravoda je kapnula i ka-ta suza od straha. Jur se je svagdir čvrsto zaškurivalo, kad je daleki gost morao zbogomdati svojim obožavateljem, ki su je teško čekali. Nažalost, skupni trenutki su bili još i prekratki i prebrzi, ali svaki hipac od sastanka je ostavio pečat sa smihom na obrazu. Na kipici su ovjekovječene srične trenutke iz Kemlje, Unde, Narde, Hrvatskih Šic i Petrovoga Sela.

Tiho

Braća Kincses pred Mikulom u Petrovom Selu

I u Kemlji je bilo veselo

Petroviski Mikula i njegovi pomoćnici

FOTO: CSILLA PINTER

Ovako je bilo na Undi

Nardarski Mikula na svojem čudu

FOTO: KRISTINA GLAVANIĆ

FOTO: SZILVIA SZABO-JONAS

Šička dica s dalekim gostom

Sveti Nikola u Lukovišću

Sveti Nikola posjetio je lukovišku školu 4. prosinca. Torba mu je bila puna darova. Kucao je dugo na prozor dok nije došla Bisi uči i pustila ga unutra. Jer djeca su mu priredila pravo iznena-

đenje. Obradovao se dočeku i dobrodošlici, a on je svakoga darivao slatkištima, čokoladom i bombonima. Navratio je i u vrtić, a 5. prosinca se prošetao i kroz selo darivajući sve dobre ljude paketima, koje je priredila Mjesna samouprava Lukovišća. U pripremanju poklona pomogla je i Hrvatska samouprava Lukovišća.

BPB

Sveti Nikola u Izvaru

Izvarsku školu posjetio je 4. prosinca sveti Nikola. Morao je pogledati djecu koja su mu pisala tako lijepa pisma. Donio je punu torbu darova, a oni su bili sretni što je i ove godine došao u njihovu školu. Saznao je kako svake nedjelje zajedno zapale adventsku svijeću te se spremaju posijati žito na svetu Luciju. Rekli su mu i to kako već prave ukrase, crtaju i vježbaju pjesmice i ples za božićni program te će njihovo božićno drveće biti jako, jako visoko.

BPB

Obiteljski liječnik iz Martinaca dobitnik državnog odlikovanja

Martinački obiteljski liječnik dr. Tamás Dányi nagrađen je državnim odlikovanjem Građanske sekcije Reda mađarskog viteškog križa. Kao obiteljski liječnik dr. Dányi prvenstveno djeluje u svom martinačkom okrugu, zamjenjuje u Lukovišću i Foku, brine o pacijentima tomašinskog staračkog doma, dežura u Barču i još dva okruga te vodi neprofitno društvo Zdravstvene usluge Podravske mikroregije d.o.o.

Osim toga redovito posjećuje pacijente i obavlja kućnu njegu. Kako se navodi u laudaciji odlikovanje je zaslužio skromnošću i uzoritom profesionalnošću kojom već desetljećima vjerno, ne štedeći napore služi pacijentima regije. Državna odlikovanja i priznanja za zdravstvene djelatnike u umjetničkom i konferencijskom centru „Pesti Vigadó” uručili su ministar ljudskih resursa Miklós Kásler i državni tajnik pri Ministarstvu ljudskih resursa Csaba Latorcai. Svečana dodjela trebala se održati na Dan mađarske državnosti 20. kolovoza, ali je odgođena zbog epidemiološke situacije. Miklós Kásler u svom je govoru naglasio vrijednosti države svetog Stjepana, nazvavši je sigurnom točkom za budućnost. Dobitnicima odlikovanja i priznanja rekao je kako su na izvanredan način doprinijeli izgradnji jedinstvene mađarske kulture, čime su postali uzorom za svoje okruženje i učenike. U sklopu kulturnog programa nastupili su renomirani umjetnici, sastav „Csík”, solistica Zsuzsanna Zsikó i glumac Ödön Rubold.

Izvor: <http://www.barcsihirek.hu>

Mala stranica

Reci svoju omiljenu boju i reći ću ti tko si

Za početak zatvori oči i vizualiziraj svoju omiljenu boju.

Ako se dvoumiš između dvije boje, povodi se onom koja te ipak u nekoj mjeri više privlači.

Saznat ćeš kako funkcioniraš u svakodnevici, kako te vide drugi, spoznat ćeš svoje vrline i eventualne nedostatke te pobliže upoznati svoje fizičko, mentalno, emocionalno i spiritualno stanje.

CRVENA – voliš akciju u svakodnevici i osjećaš veliku potrebu za puninom doživljavanja svog života

NARANČASTA – imaš potrebu za ljudskim okruženjem, ugodno se osjećaš u većoj skupini ljudi

ŽUTA – logika i red zauzimaju velik značaj u tvojoj svakodnevici

ZELENA – odlikuje te potreba za ljubavlju i pripadnošću, voliš se osjećati sigurno i zaštićeno

PLAVA – želiš pronaći svoj unutarnji mir i istinu te živjeti prema vlastitim idealima i vjerovanjima

INDIGO – nužno ti je da osjećaš harmoniju sa svemirom i drugim ljudima; iznimno si intuitivno i spiritualno biće

LJUBIČASTA – osjećaš veliku potrebu za emocionalnom sigurnošću te želiš sklad i red u svim sferama svog života

RUŽIČASTA – odlikuje te duboka potreba za prihvaćanjem od strane drugih i bezuvjetnom ljubavlju

TIRKIZNA – želiš slobodno izraziti svoje snove i ideale

SMEĐA – na prvom mjestu ti je sigurnost i zaštita, a vrlo ti je važan jednostavan suživot s prijateljima i obitelji

CRNA – osjećaš potrebu za kontrolom i moći te na taj način želiš

prikriti svoje emocionalne nesigurnosti

BIJELA – iznimno ti je važno da budeš neovisan i da samostalno koračaš kroz život

SIVA – intuitivna si osoba na koju se svi mogu osloniti i plakati na tvojem ramenu

SREBRNA – krasi te čvrsta veza s višim spiritualnim vodstvom

ZLATNA – zračiš karizmom i individualnošću, drugi ljudi se kraj tebe osjećaju opuštено i cijenjeno

Za pametne i pametnice

Papirne pahuljice za ukrašavanje doma

Papirne pahuljice svaki prostor mogu pretvoriti u zimsku bajku, a sve što vam treba su škare i raznobojni papiri koje ćete s nekoliko poteza škarama pretvoriti u kompleksne čipkaste ukrase. Ne znate kako početi? Pratite slike i upute koje slijede i uz malo vježbe za čas će vaš prostor biti prekriven šarmantnim pahuljicama. Sve što vam treba su A4 komadi papira, škare i tupi predmet, poput jednostavne rašpice za nokte, te malo strpljenja!

Za spretne ruke

Sveti Nikola u Pomurju

Sveti Nikola u Dječji vrtić u Serdahelu stigao je na čudesan način. Snijega nije bilo, pa je njegov pomoćnik saonice ostavio kod kuće i odlučio se za motor: uostalom, tako je i brže, te je mogao posjetiti više djece. Mališani dječjeg vrtića nisu se preplašili svetog Nikole, rado su mu recitali, ali najviše ih je zanimao motor na kojem je stigao. Sveti Nikola osim svojih darova podijelio je i darove mjesne Hrvatske samouprave.

U Osnovnoj školi „Nikola Zrinski“ u Keresturu svetog Nikolu su jako čekali učenici nižih razreda, čak su mu i crtali i podarili ga svojim crtežima. Sveti Nikola znao je da su i učiteljice bile dobre pa im je poklonio čokoladu.

Lokalna samouprava Mlinaraca pobrinula se da sveti Nikola stigne u svaku kuću u kojoj stanuju djeca mlađa od 14 godina. Nakon što se spustio mrak sveti Nikola pokucao

U serdahelski dječji vrtić sveti Nikola stigao je na motoru

Sveti Nikola je u Mlinarcima posjetio sve mališane

U keresturskoj školi sveti Nikola dočekan je poklon-crtežima

U Keresturu je sveti Nikola darivao i učiteljice

je na vrata kako bi darivao djecu. Neki od njih su bili nestrpljivi, čim su čuli njegovo zvonu potrčali su na ulicu i ponudili mu kolače.

beta

„Zeleni“ učenici serdahelske škole

Osnovna škola „Katarina Zrinski“ iz Serdahela prije nekoliko godina osvojila je naslov „Eko škole“ koji je uspjela zadržati. Program je 2000. godine pokrenula Međunarodna mreža ENSI u cilju razvoja svijesti zaštite okoliša u osnovnim školama. Uvjet za postizanje tog naslova je edukacija učenika o eko-gospodarstvu, eko-turizmu i eko-tržnicama, tj. usklađivanje pojedinih školskih aktivnosti s održivim razvojem i skretanje pozornosti na zaštitu okoliša. Za naslov eko-škole ustanove se mogu natjecati svake godine na način da u svoj program izvannastavnih aktivnosti ugrade ekološke sadržaje i u te aktivnosti uključe velik broj učenika, razvijajući društvenu odgovornost djece u očuvanju okoliša. Programi eko-škole nastavljaju se i ove školske godine. Najaktivniji su učenici petog razreda: još u jesen zasadili su jabuku na dvorištu škole za koju će se i dalje brinuti. Kako doznajemo od ravnatelja Zsolta Trojkóá, sadnicu je donirao Nacionalni centar za biološku raznolikost i genetski fond (NBGK). Peti razred s razrednicom Katicom Brodač Lukač natjecao se i na natječaju Cetelem – Zelena škola pod naslovom „Živimo drukčije – svjesno“, koji je obavljen radi predstavljanja mogućnosti smanjenja ekološke stope u svakodnevici. Među ostalim ove godine posebnu zadaću predstavljalo je korištenje prehrambenih ostataka. Učenici petog razreda od preostalih suhih kiflica odlučili su napraviti su tzv. „gubu“ (pomurski Hrvati nekada su pripremali slično jelo, „makfiče“). U tome su im pomogle i kuharice serdahelske kuhinje. Svi su se podjednako uključili u rad, hrpu suhih kiflica narezali su na komadiće, umočili u mlijeko, poslagali u tepsiju i posuli orasima, dodali malo pekmeza, a na vrh je došao istučen bjelanjak sa šećerom. Šteta što članovi žirija nisu mogli kušati to izvrsno jelo, no učenici se nadaju da će im se svidjeti ideja o iskorištavanju preostale hrane te će uspjeti osvojiti financijska sredstva za digitalni razvoj škole.

beta

Slaganje umočenih kiflica u tepsiju

Obnova križeva krajputaša i kipa Žalosne Gospe na kaćmarskoj Vodici

Hrvatska samouprava Kaćmara 2020. godine javnim natječajnim sredstvima obnovila je dva križa krajputaša. Jedan križ nalazi se na početku glavne Ulice svetog Stjepana kralja, a postavili su ga Mátyás Braun i Anna Hüffner 1896. godine. Drugi križ, koji se ubraja među najstarije mjesne sakralne spomenike podi-

gao je Márton Bischof 1865. godine. Križevi su – pogotovo potonji – bili u jako lošem stanju. Veliku pomoć pri obnovi predstavljale su knjige Lászlóa Nebojszkija „Sakralni spomenici Kaćmara“ i „Kaćmarska Vodica“, čije je objavljivanje potpomogla i Hrvatska samouprava Kaćmara.

Hrvatska samouprava 2019. godine svojim je sredstvima i donacijom prau-nuka autora Györgya Preiningera obnovi-

Ovaj križ su postavili Mátyás Braun i Anna Hüffner 1896. godine

Križeve je obnovila Hrvatska samouprava Kaćmara

Foto: TEZA VUJKOV BALAZIC

Križ je podigao Márton Bischof 1865. godine

la kip Žalosne Gospe na Vodici, koji su 1890. godine postavili Imre Till i njegova supruga Barbara Rucketükkel.

„Križevi se zbog pandemije nisu mogli posvetiti, što bi se trebalo dogoditi tek 2021. godine“, napisala nam je Teza Vujkov Balazić, predsjednica Hrvatske samouprave Kaćmara.

Stipan Balatinac

„Tanítsatok horvátul!“ „Učite me hrvatski!“

Képes szótár gyerekeknek. Slikovni rječnik za djecu

U nakladi Croatice u dvjesto primjeraka objavljen je dvojezični mađarsko-hrvatski slikovni rječnik za djecu „Tanítsatok horvátul!“ „Učite me hrvatski!“, koji je uredio Čaba Horvath. Broj stranica: 224. Dimenzije: 13×20 cm. Uvez: tvrdi. Cijena: 4000 Ft.

Mnogi su se u vrijeme prvog vala pandemije koronavirusa posvetili poslu koji su zanemarili tijekom godine ili su intenzivnije učili strane jezike. Direktor Croatice Čaba Horvath u to vrijeme sastavio je dvojezični mađarsko-hrvatski slikovni rječnik za djecu „Tanítsatok horvátul!“ „Učite me hrvatski!“, koji je posvetio unucima Goranu i Milošu. Ideja o uređivanju izdanja rodila se lani kada je tvrtka prodala nakladnička prava udžbenika i radnih bilježnica Mađarskoj Vladi, ali Croatica i dalje može izdavati školska pomagala, među koja se ubraja i slikovni rječnik.

Mađarsko-hrvatski slikovni rječnik odlično je pomagalo za početno učenje hrvatskog jezika. U njemu se nalazi oko četrsto lijepih slika predmeta i pojava s kojima se susrećemo u svakodnevnom životu ili ih pronalazimo u knjigama. Pomoću rječnika učenje jezika bit će još zabavnije. Rječnik se može naručiti na adresi elektroničke pošte croatica@croatice.hu.

Izdavač bi mogao razmisliti i o izdavanju dopunskog zvučnog CD-a, koji bi pomogao u uvježbavanju izgovora i ponavljanju riječi.

SPONA za suradnju s kolegama novinarima i publicistima u hrvatskom iseljeništvu

Udruga Hrvatski novinari i publicisti (HNIp) projektom SPONA želi ostvariti čvršću suradnju s kolegama novinarima i publicistima izvan Domovine. Njihovo priopćenje prenosimo u cijelosti.

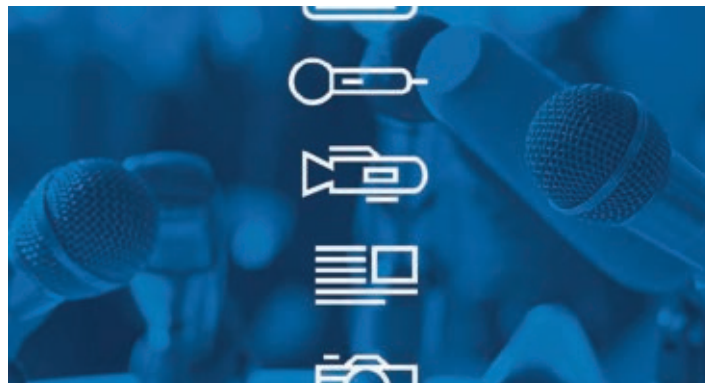
„Udruga Hrvatski novinari i publicisti (HNIp) počela je u listopadu 2020. s provedbom projekta SPONA kojemu je cilj uspostaviti čvrstu suradnju s novinarima i publicistima u hrvatskom iseljeništvu na način da njihovi tekstovi putem HNIp-ovih medijskih kanala pronađu put do šire publike u Domovini te da se počnu tretirati kao ravnopravne vijesti o životu i radu hrvatskog iseljeništva.

To podrazumijeva da će HNIp kroz projekt kontaktirati i uspostaviti suradnju s novinskim redakcijama hrvatskoga iseljeništva u čemu će potporu tražiti i od kolega s HRT-a koji svakodnevno priređuju emisije za Hrvate izvan RH.

Cilj nam je da komunikacija bude dvosmjerna i da s kolegama koji rade u iseljeničkim medijima budemo u dnevnom kontaktu, razmjenjujemo vijesti i ideje. Također nam je cilj promovirati i hrvatske iseljenike, publiciste koji često zbog nedostatka novca svoja vrijedna i važna djela za hrvatsku dijasporu, a time i za Hrvatsku, ne mogu prevesti na hrvatski jezik. Plan nam je da se godišnje, u organizaciji HNIp-a na hrvatski jezik prevede bar jedno takvo djelo.

Hrvatsko iseljništvo jedna je od ključnih odrednica hrvatskog identiteta koju su pomogli održati i novinari i publicisti te stoga kroz ovaj projekt za uspostavljanjem suradnje želimo ustanoviti i godišnju nagradu HNIp-a za novinare i publiciste iz hrvatske dijaspore koja bi se zvala po istaknutom novinaru i publicistu Bogdanu Radici.

HNIp će na svojim mrežnim stranicama www.hnip.hr objavljivati relevantan sadržaj svojih kolega iz dijaspore. Za potrebe

ocjenjivanja pristiglog sadržaja i odabira najboljih HNIp će osnovati ocjenjivački odbor. Želja nam je da kroz takav postupak za interesiramo i naše domaće izdavače za tiskanjem iseljeničke publicistike na hrvatskom jeziku. Tradicija iseljavanja Hrvata stara je nekoliko stoljeća, a upravo toliko traju i pokušaji da se hrvatska dijaspora aktivnije uključi u život Hrvatske.

Ovaj projekt je prilika da se u današnje vrijeme brze tehnološke komunikacije tomu pridonesu. Vrednovanje će biti vidljivo objavljivanjem takvih vijesti kroz medijske kanale, a o čemu će računati voditi HNIp na način da medije i hrvatsku javnost zainteresira organiziranjem okruglih stolova i tribina na kojima će sudjelovati i kolege iz iseljništva te ugledni stručnjaci iz Hrvatske, ovisno koja se tema obrađuje.

Ovaj projekt HNIp provodi uz financijsku potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Sve kolege novinare i publiciste iz hrvatskog iseljništva pozivamo da nam svoje uratke šalju na službenu e-mail adresu hnip@hnip.hr te da se o sadržaju projekta SPONA i ostalim aktivnostima HNIp-a više informiraju na službenoj stranici www.hnip.hr.

*predsjednik HNIp-a Krešimir Čokolić
tajnica HNIp-a Smiljana Škugor-Hrnčević*

PEČUH

U Pečuhu se jednom mjesečno održavaju svete mise na hrvatskom jeziku uz pokroviteljstvo Hrvatske referature Pečuške biskupije, koju vodi vilanjski župnik Augustin Darnai. Skoro dva desetljeća, sve do prošle godine održavale su se u crkvi sv. Elizabete, u župi kojom upravlja svećenik hrvatskog podrijetla Franjo Pavleković, a od siječnja 2020. održavaju se u Franjevačkoj crkvi u samom središtu grada. U vrijeme prvog vala pandemije koronavirusa i u ljetnim mjesecima mise se nisu održavale. Od rujna su održane dvije, uključujući i misu kojom je 29. studenog proslavljena prva nedjelja Došašća koju je služio vlč. Gabrijel Barić, župnik u Bicséru uz pjesmu Ženskog pjevačkog zbora Augusta Šenoe i orguljašku pratnju Lászlóa Cseha.

BUDIMPEŠTA

Na dnevnom redu zasjedanja Mađarskog parlamenta 16. i 22. studenog 2020. godine među više od pedeset točaka dnevnog reda našla su se i pitanja koja se odnose na narodnosti. O svih osam točaka dnevnog reda koje se tiču narodnosti prethodno je raspravljao Odbor za narodnosti, a nakon plenarne sjednice Parlamentu je izneseno usuglašeno stajalište. Tijekom zasjedanja u ponedjeljak raspravljalo se o provedbi Zakona broj L. o središnjem proračunu Mađarske za 2019. godinu, dok je u petak srpski glasnogovornik Ljubomir Aleksov iznio stajalište Odbora za narodnosti o pojednostavljenju i digitalizaciji matičarskih postupaka i provedbi povezanih zakona. Raspravljalo se i o točkama predviđenog dnevnog reda, izmjenama u području evidentiranja i elektroničkog upravljanja provedbe pojedinih zakona, zakonskim izmjenama i dopunama u cilju jačanja jednakosti pri postupanju, izmjenama i dopunama izbornog zakona te devetoj izmjeni Ustava. Bilo je riječi i o naslovu Europske prijestolnice kulture 2023., odredbama koje uređuju program te načinu uspješne organizacije i realizacije tog događaja, a prihvaćena je i provedba Zakona broj L. o središnjem proračunu Mađarske za 2019. godinu.